

Päiväkirurgisen potilaan ohjaus

TtT Tarja Heino

29.1.2010

Satakunnan ammattikorkeakoulu | Sosiaali- ja terveysala

Satakunta University of Applied Sciences | Faculty of Social Services and Health Care

Päiväkirurginen hoitotyö

- Tavoitteena on, että potilas **selviytyy ja toipuu** mahdollisimman turvallisesti ja parhaalla mahdollisella tavalla toimenpiteen jälkeen.
- Miten päiväkirurginen potilas selviytyy ja toipuu ohjauksen avulla?
- Mitä ohjauksella tarkoitetaan päiväkirurgisessa hoitotyössä?

- MIKSI?
- Teknologiset parannukset kirurgiassa
- Kehittyneet anestesia-aineet ja -tekniikat
- Postoperatiivisen hoidon ja kivunhoidon kehitys
- > > **Aiempaa lyhyempi sairaalassaolo** < <
- Päiväkirurgia
- LEIKO
- Fast track-kirurgia

Ammatillinen kohtaaminen

- Ammatillinen kohtaaminen, jossa potilas hakee/saa apua asiantuntijalta
- Tavoitteellinen
- Kohtaamiseen liittyy aina
 - tiedonanto, informointi, tiedottaminen >> tiedonsaanti
 - ohjaus

➤ **Ohjaus, neuvonta, opetus, informointi**

➤ kirjoitettu paljon

➤ tutkittu paljon

- monimutkaista

- ristiriitaisia tuloksia

- vaikeata

Miksi ohjaus?

- Potilaiden **lisääntyneet** tiedot
- Potilaiden **lisääntynyt** aktiivisuus
- Potilaiden mahdollisuus hakea aiempaa **enemmän** tietoa
- - Onko tieto luotettavaa?
- - Tiedon tulkinta?
- Potilaiden **lisääntynyt** halu vaikuttaa ja ottaa osaa päätöksentekoon

Miksi ohjaus?

- Avohoidon ja kotihoidon **lisääntyminen**
- Vastuu omasta itsestä **lisääntynyt**
- Vastuu omaisista?
- Erilaisten menetelmien, välineiden, toimintatapojen **kehittyminen**
- **Muutokset** yhteiskunnassa
- Hoitoaikojen **lyhentymisen**
- **Mitä** muuta?

Ohjauksesta

- Ohjaus on suunnitelmallista ja systemaattista toimintaa, jonka tavoitteena on auttaa asiakasta saavuttamaan jokin tietty päämäärä
- Mikä on päämääränä päiväkirurgisessa hoitotyössä?

Ohjaus

- Ohjauksella tarkoitetaan potilaan, omaisen ja hoitohenkilökunnan välistä tavoitteellista keskustelua, tiedonsaantia, emotionaalista tukea, kirjallisten ohjeiden saamista sekä mahdollisten hoito- ja kuntoutustoimenpiteiden oppimista.
- Sisältö, asenne, palvelu!
- Läsnäolo!

Ohjauksen tavoitteet

- tyydyttävä, realistinen käsitys hoidosta
- vähentää potilaan ahdistusta, pelkoa, postoperatiivisten komplikaatioiden riskiä, leikkauksen jälkeistä kipulääkkeiden tarvetta
- lisää, vahvistaa turvallisuuden tunnetta, tyytyväisyyttä
- mahdollistaa osallistumisen päätöksentekoon
- edistää toipumista ja selviytymistä
- potilaalle tietoa ja potilaasta tieto
- potilaan toiveiden tiedostaminen
- potilaan tukeminen

Ohjauksen sisältö

- Yksilöllistä
- Potilasta tyydyttävää
- Oikeata, perusteltua
- Selkeää ja ymmärrettävää
- Potilaalla on oikeus saada tietoa sellaisella tavalla, että hän ymmärtää sen
- Kaikki potilaat eivät halua tietoa →

Oikeus (velvollisuus) tietoon

- Haluaako potilas tietoa?
- Mitä potilas haluaa tietää?
- Potilaan koulutustaso? sellainen, ettei kykene käyttämään tietoa
- Potilas ei ole tottunut tekemään päätöksiä
- Potilaiden erilainen tiedontarve
- Mitä potilaalta odotetaan?
- Mistä potilaalle hyötyä/mitä potilas haluaa?
- Pitääkö kysyä saadakseen tietoa?

Oikeus (velvollisuus) tietoon

- Onko tieto luotettavaa?
 - Luotettava lähde
 - Kuka mitäkin kertoo → yhteistyö
- Ovatko kirjalliset ohjeet luotettavat?
- Tiedon tulkinta?
- Kuka päättää ohjauksen sisällöstä?
- Onko potilaalla velvollisuus?

Päiväkirurgian uhat potilaan näkökulmasta

- komplikaatiot kotona
- kokonaisvaltaisuus kärsii
- potilaalla enemmän vastuuta toipumisestaan, omasta hoidostaan
- ohjauksen puute
- henkilökunnan kiire
- pelko selviytymisestä, toipumisesta ja kivun hallinnasta

Omaisien ohjaus

- Omainen harvoin mukana ohjauksessa eikä saa potilaan hoitoon liittyvää tietoa hoitohenkilökunnalta.
- Potilaan suostumuksella omaiselle tietoa.
- Perheen mukanaolo ei ole aina mahdollista.
- Kaikilla omaisille ei ole mahdollisuutta, aikaa tai halua osallistua potilaan hoitoon.
- Osa omaisista ei mielestään tarvitse tietoa. Omaisit pitävät usein tärkeämpänä sitä, että potilas itse saa ohjausta kuin että omaista ohjataan.
- Osa omaisista odottaa itse saavansa tietoa, osalle riittää potilaan saama tieto.

Päiväkirurgisen polviniveltähystyspotilaan ohjaus potilaan ja perheenjäsenen näkökulmasta

- Tutkimuksen tavoitteena oli kuvata, miten potilaan ohjaus päiväkirurgisessa hoitotyössä toteutuu potilaan näkökulmasta, minkälaista ohjausta potilas on mielestään saanut hoidosta sairaalassa ja postoperatiivisesta kotihoidosta, miten potilas ohjauksen avulla selviytyy hoidosta kotona ja miten potilas mielestään toipuu päiväkirurgisen tähystyksen jälkeen.

Tutkimuksen tulokset

- Potilaan ikä, koulutus, sukupuoli, siviilisääty ja hänen kokemuksensa aikaisemmista tähystyksistä vaikuttivat merkitsevästi siihen, miten potilas koki saaneensa ohjausta. Potilaan taustatiedoilla oli merkitsevä yhteys ohjaukseen.
- Yli 65-vuotiaat, vähemmän koulutetut ja ensimmäistä kertaa tähystyksessä olleet potilaat saivat muita vähemmän ohjausta sairaalassaoloaikana.

- Aiemmin tähystyksessä olevat potilaat kokevat saaneensa muita enemmän ohjausta. Oma aktiivisuus ja aiemmat kokemukset toimenpiteestä helpottavat potilaan tiedonsaantia. Kun potilas on aikaisemmin ollut tähystyksessä, hän kykenee osallistumaan muita enemmän hoitoonsa.
- Potilaan yksilöllisyyden huomiointi ohjauksessa vaikuttaa päiväkirurgisesta toimenpiteestä selviytymiseen ja toipumiseen.

Yhteenveto

- Potilaiden nopeat hoitoprosessit haastavat tutkimaan ja kehittämään ohjausta.
- Lyhyet hoitoajat vaativat moniammatillista yhteistyötä ja osaamista sekä potilaiden kokonaisvaltaista hoitamista.
- Päiväkirurginen hoitotyö vaatii henkilökunnalta moniammatillisuutta, laajaa näkemystä ja hyvää ammattitaitoa, jotta potilas saa asiantuntevaa ohjausta.
- Haasteena, minkälaista ohjausta ja miten paljon päiväkirurgisen potilaan tulee saada, jotta hoidon turvallinen jatkuvuus taataan ja potilas toipuu parhaalla mahdollisella tavalla.